

Gromiko obdolžil Ameriko kršenja neodvisnosti Grčije

Fašisti v grški vladi hočejo vojno med Sovjetsko unijo in Ameriko. Svarilo pred polomom organizacije Združenih narodov

Lake Success, N. Y., 29. sept. — Ruski delegat Andrej Gromiko je izjavil na seji članov političnega odbora Združenih narodov, da je Amerika stopila na nevarno pot, ker skuša upravičiti oboroženo intervencijo v Grčiji.

"Očitno je, da Amerika ni za izjavo grškega problema," je dejal. "Ona zasleduje svoje cilje v Grčiji. Njene akcije so odprto kršenje neodvisnosti in suverenitete Grčije in načel čarjstva Združenih narodov. Informirani smo bili, da bo število takozvanih vojaških instruktorjev, katere Amerika pošilja v Grčijo, kmalu znašalo 18.000."

Fašisti v grški vladi kujejo načrte za vojno med Ameriko in Sovjetsko unijo. Pričakujejo, da bo prej ali slej izbruhnil konflikt med njima in odprto podpirajo vojno. Ameriška politika v Grčiji onemogoča kooperacijo med veleislami in bo morda rezultirala v polomu organizacije Združenih narodov.

Grški politični voditelji, ki so prišli na krmljo s pomočjo zunanje intervencije, so pripravljali žrtvovati neodvisnost Grčije za ameriško pomoč v prihodnosti, da se bo sedanji režim podaljšal.

Gromiko je dalje rekel, "da so si grški politični voditelji pridobili pete pred uradom ameriškega reprezentanta v Atenah in čakali na navodila v času diskanji, ki so rezultirale v reorganiziranju grške vlade."

Albanija in Bolgarija, ki nista članici Združenih narodov, sta v pismu političnemu odboru izjavili, da ne bosta sprejeli obveznosti v smislu stavljenih pogojev glede nastopa njihovih reprezentantov, ko se bodo vršile

Nadomestilo za Marshallov načrt

Washington, D. C., 29. sept. — Senator Ferguson, republikanec iz Michigana, je dejal, da bo, ko bo kongres sestel na zasedanju po novem letu, predložil nadomestilo za Marshallov načrt glede pomoči zapadni Evropi. Povejala naj bi dajali Evropi pomožni in korporacije, ne ameriška vlada. Ferguson je na konferenci s časniki dejal, da razpravljal o svojem načrtu z uradniki Trumanove administracije in voditelji republikanske stranke.

ŠEST PROMINENTNIH AMERIČANOV POVABLJENIH V JUGOSLAVIJO

New York, 29. sept. — Jugoslovanska vlada je povabila šest prominentnih Američanov, med katerimi bivaše državni tajnik James F. Byrnesa, naj obiščejo Jugoslavijo in se tam prepričajo o resnični situaciji v zvezi z obdolžitvami, da Jugoslavija ogroža Grčijo. V imenu vlade v Beogradu je povabil Američane Samuel K. Kosanović, jugoslovanski poslanik v Washingtonu in član jugoslovanske delegacije na zasedanju skupščine Združenih narodov v New Yorku.

Povabila so dobili poleg Byrnesa Henry Morgenthau, bivši državni tajnik; Harold E. Stassen, bivši guverner Minnesote in aspirant za predsedniške kandidate republikanske stranke; John Gunther, pisatelj; Randolph Baldwin, vojaški analitičar; Harry E. Fosdick, bivši pasnik cerkve Riverside v New Yorku. Slednji je odgovoril, da je razpoložen in da ne more sprejeti povabila. Stassen je dejal, da

razprave o ameriški resoluciji. Ta dolži Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo agresije proti Grčiji. Predlog, da reprezentanti Bolgarije in Albanije nastopijo pred odborom, je bil vseeno sprejet. Dobili bodo priliko za znanje obdolžitve. Gromiko je zahteval, naj obe državi dobita pravico do udeležitve diskuzij.

Ameriška resolucija zahteva tudi ustanovitev posebne komisije Združenih narodov, ki naj bi šla v Grčijo v svrhu nadziranja. Reprezentanti Amerike so za uporabo oborožene sile, ako bo potrebno, proti grškemu gerilcem. Komisija naj bi dobila tudi oblast od sklicanja izrednega zasedanja generalne skupščine Združenih narodov, ki naj bi sankcionirala odhod oboroženih sil v Grčijo.

Tito priporoča enotnost proti fašizmu

Belgrad, 29. sept. — Maršal Tito je dejal, da morajo ljudske fronte po vsem svetu stati združene proti fašizmu, katerega goji in podpira mednarodna reakcija pod vodstvom ameriškega monopola in kapitala. Tito je govoril pred 1.200 delegati na zborovanju kongresa ljudske fronte v Beogradu. Dejal je, "da mednarodna reakcija ponavlja prejšnjo igrjo, da se fašizem vrne in spet postane agresivna sila. Ljudske progresivne sile bodo ustavile ta prizadevanja."

Hannegan naznanil resnacijsko

Washington, D. C., 29. sept. — Generalni poštari Robert E. Hannegan je naznanil, da bo resigniral kot načelnik osrednjega odbora demokratske stranke 29. oktobra in da je predsednik Truman odobril izbiro J. H. McGratha, senatorja z Rhode Islanda, za naslednika. Hannegan je dejal, da bo isti dan resigniral tudi Gael Sullivan iz Chicaga, podnačelnik odbora stranke.

Bomba eksplodirala pred policijsko postajo

Jeruzalem, Palestina, 29. sept. — Policijska poročila, da se je bomba zvalila s tovornega avta in eksplodirala pred policijsko postajo v Hajfi. Najmanj dvanaest britskih in arabskih policajev je bilo ubitih. Bomba je porušila policijsko postajo.

bo čakal na uradno povabilo, nakar se bo posvetoval z državnim tajnikom Marshallom in senatorjem Vandenbergom, republikanec iz Michigana. Kosanović je objavil pismo s povabilom, ki je bilo dostavljeno Byrnesu. V tem je rečeno med drugim, "da je nastal nesporazum med ameriškim ljudstvom glede obdolžitve, da Jugoslavija podpira civilno vojno v Grčiji in ogroža njeno teritorialno integralnost. Ameriški državni tajnik in mnogi Američani ne razumejo situacije. Ako se ne bo nesporazum odpravil, bo lahko vodil v nepredvidljive posledice, škodljive ljudstvu v Jugoslaviji, Grčiji in Ameriki."

Poslanik Kosanović je dostavil, da je dobil navodila od premierja Tita, naj povabi šest prominentnih Američanov, naj obiščejo kraje ob meji z Grčijo in druge jugoslovanske kraje, ako se jim bo zdelo potrebno; da se prepričajo o resnični situaciji.

SPLOŠNA STAVKA V DVEH ITALI- JANSKIH MESTIH

Demonstracija solidarnosti s poljedelskimi delavci

KAMPANJA PROTI VLADI V TEKU

Rim, 29. sept. — Generalna stavka je bila oklicana v dveh mestih rimske provinc kot demonstracija solidarnosti s poljedelskimi delavci, ki so bili aretirani zadnji teden, ker so zasedli zemljo veleposestnikov. Prizadeti mesti sta Civita Vecchia in Monte Rotondo.

Mestna dela so bila ustavljena v Tivoliju in Colleferu. Delavski zbornici v obeh mestih sta zapretili z oklicem splošne stavke, če ne bodo aretirani poljedelski delavci izpušteni iz ječe.

Komunistični list L'Unita poroča, da so poljedelski delavci začeli obdelovati zasežena posestva. Zapretili je tudi z oklicem generalne stavke v Rimu, ako ne bodo delavci izpušteni iz ječe. Konflikt zaradi zemlje je sledil seriji stavk v Italiji. Voditelji krščanske demokratske stranke so izjavili, da so stavke povezane s kampanjo levčarjev, katere namen je strmoglavljenje vlade premierja Alcida de Gasperija.

Zdaj še ni znamenja, da bo stavka okrog 40.000 tehnikov in mehanikov v severni Italiji kmalu končana. Prizadeta je tekstilna industrija. Stavko je podprla delavska federacija, ki je pod dominacijo levčarjev. Pričela se je zadnja sredo. Lastniki so zapretili z zaprtjem tekstilnih tovarn. Izrazili so bojazen pred poškodovanjem strojev. Delavci so potem zapretili z zasegom tovarn.

Ako bodo tekstilne tovarne zaprle vrata, bo okrog 800.000 delavcev izgubilo zaslužek. Zadnjo soboto so zastavkali mestni uslužbeni v Neaplju, ker niso prejeli plače. Mestna administracija je naznanila izravnavo konflikta. Okrog 4.000 uslužbenecv v bolnišnicah v Rimu, ki so stavkali nekaj ur, se je vrnilo na delo. Uprave bol-

Domače vesti

Obiak

Chicago.—Dne 27. sept. so obiskali glavni urad SNP: Mrs. F. Medved, Mary Medved in Tony Medved iz Chisholma, Minn., ter Mrs. Louisa Susnik iz Frontenaca, Kans.

Nov grob v Lorainu

Lorain, O.—Dne 19. sept. je po dolgi bolezni umrla Rose Rupnik, stara 65 let, doma iz Štjaka pri Vipavi, v Ameriki 40 let. Tukaj zapušača moža, tri sinove in dve hčeri.

Nov grob v Kansasu

Arma, Kans.—Po kratki bolezni je umrla Agnes Dolanc, stara 70 let, članica društva 434 SNP, v Ameriki okrog 40 let, ves čas v Kansasu. Doma je bila iz Župe, fara Dobovec pod Kumom. Zapušača moža, pet sinov in dve hčeri.

Nesreča v starem kraju

St. Michael, Pa.—John Nadu je prejel žalostno vest iz svoje rodne vasi Ješevca pri Trebelnem, Dolenjsko, da je 5. junija zadela velika nesreča družino njegovega brata. Pogorela je vsa domačija, kakor tudi trem drugim kmetom, brat pa je 25. junija umrl. V Ameriki zapušača dva brata, poleg Johna tudi Franka v Nanti Glovu, Pa., v Argentini pa sina.

V bolnišnici

Yukon, Pa.—Marija Stih, članica društva 117 SNP, se nahaja v bolnišnici Mercy v Pittsburghu, kjer se je morala podvreči operaciji. Članstvo ji želi skorajšnje okrevanje. (Prijetelj jo lahko obišče dnevno od 2—4—in od 7—9 zvečer.)

nišče so pristale na zahteve glede zvišanja plače in skrajšanja delovnih ur.

Giuseppe Saragat, vodja zmernih socialistov, je dejal v ustavnih skupščini, da se De Gasperi jeva vlada pomici čedalje bolj v smeri desnice, da nima nobenega ekonomskega načrta in da je Italija edina država v Evropi, ki ni uveljavila nobene industrijske reforme po zaključitvi vojne. "Dokler bodo delavci čutili, da producirajo samo za kapitaliste, ne za državo, se situacija ne bo zboljšala," je dejal.

Vlado je napadel tudi Pietro Nenni, vodja levčarskih socialistov. Dejal je, da se je popolnoma podvrгла Ameriki.

Kongresnik oplazil grško vlado

Nov apel na Ameriko za pomoč

Atene, Grčija, 29. sept.—Kongresnik Taber, republikanec iz New Jerseyja in načelnik kongresnega odseka, ki je bil poslan v Evropo v svrhu študije situacije, je udaril po grški vladi. Dejal je, da mora pokazati več življenja na ekonomskem in vojaškem polju, če hoče, da bo še nadalje deležna ameriške pomoči.

Taber je izrazil nezadovoljstvo z grško armado, ker ne izkazuje uspehov v operacijah proti gerilcem. On je dospel v Atene iz Turčije. Dejal je, da situacija v Turčiji sliči oni v Grčiji. Turčija je dobila od Amerike pomoč v vsoti \$100.000.000. Taber je v Turčiji opazil stagnacijo.

Na sestanku s časniki je kongresnik dejal, da je še vedno za ameriško pomoč Grčiji in Turčiji, da se bosta lahko borili proti komunizmu. "Državi se morata zavedati, da je Amerika že dosti žrtvovala za obe, toda rezultati niso vidni," je rekel.

V Atenah je Taber konferiral s premierjem Sophoulisom in drugimi člani grške vlade. Informiral so ga, da bodo ponovno apelirali na Ameriko za finančno pomoč. Potrebna je vsota sto milijonov dolarjev za ojačanje grške armade.

Člani kongresnega odseka so po konferenci s člani grške vlade odpotovali v Trst. Naznanili so, da bodo obiskali Dunaj, Berlin, Frankfurt, Porurje, Pariz in London pred povratkom domov 18. oktobra.

Stavka pristaniščnih delavcev v Argentini

Buenos Aires, Argentina, 29. sept.—Promet v tej luki je paraliziran zaradi stavke 6.000 pristaniščnih delavcev. Okrog 118 parnikov, med temi več ameriških, je obtičalo v luki. Prizadevanje vlade za odvrnitev stavke so se izjalovila. Stavkarji zahtevajo zvišanje plače in zboljšanje delovnih pogojev.

Velika letalska nesreča v Indiji

New Delhi, Indija, 29. sept.—Štirinajst oseb je izgubilo življenje, ko je transportno letalo treščilo na tla in se razbilo. Med žrtvami so bili trije britski vojak.

Unije CIO bodo odprle trgovine

Charlotte, N. C., 29. sept. — Unije Kongresa industrijskih organizacij so naznanile, da bodo odprle več zadržanih trgovin

JAPONSKI INDUS- TRIJCJI NISO VOJNI ZLOČINCI

Ameriški prosekutor
Keenan zaključil
kontroverzo

CITIRAL JE PO- MANJKANJE DOKAZOV

Tokio, 29. sept. — Joseph B. Keenan, ameriški prosekutor, je zaključil dveletno kontroverzo z izdajanjem odloka, da niso japonski cesar Hirohito in ne japonski industrijski vojni zločinci in da ne bodo postavljeni pred vojno sodišče. "Odkrili nismo nobenih dokazov, da so industrijski in Hirohito odgovorni za vojno," je dejal. "Iz tega razloga ne bo podvzeta nobena akcija proti njim."

Keenan je s svojim odlokom zadal kľofuto onim, ki zahtevajo, da morajo priti japonski industrijski in Hirohito pred sodišče kot vojni zločinci.

"Predložena nam ni bila nobena evidenca in sami je tudi nismo odkrili v teku preiskave, da so prominentni japonski industrijski in trgovci skovali vojno zaroto ali začeli vojno," je rekel Keenan. "Dasi nečem izreči popolne razsodbe o krivdi katere koli japonske grupe, nisem nikdar zavzemal stališa, da so vsi, ki so podpirali japonsko agresijo, vojni zločinci. Golo naključje ni, da med onimi, ki se morajo zagovarjati pred sodiščem kot vojni zločinci, ni nobene industrije. Med obtoženci je general Hideki Tojo, ki je bil predsednik tokijske vlade v času napada na Pearl Harbor.

Med Japonko in Nemčijo je razlika. Nemški industrijski so postavili Hitlerja na konja. V japonsko vlado so prišli ganeži, ki so prevarili cesarja Hirohito in japonsko ljudstvo. Hirohito sicer ni storil nobenega koraka za končanje vojne, toda znano je, da jo je sovražil in da je bil pripravljen skleniti mir s pokojnim predsednikom Rooseveltom."

Dva vodilna japonska industrijska sta bila izpuščena iz ječe. To sta Jošisuke Aikawa in Čikuhej Nakajima. Drugi, ki so še v ječi, bodo izpuščeni.

V Severni Karolini. Člani unij bodo dobili živila in druge potrebščine v teh trgovinah po zmernih cenah.

ODLOČITEV O IZREDNEM ZASEDANJU KONGRESA NA KONFERENCI

Washington, D. C., 29. sept. — O vprašanju, ali se problemi naraščajoče draginje doma in ameriške pomoči zapadni Evropi, kjer je pomanjkanje živil, lahko rešijo brez sklicanja izrednega zasedanja kongresa, bo padla odločitev danes, ko se bo predsednik Truman sestel z voditelji kongresa na konferenci v Beli hiši.

Truman se je pripravil za konferenco. Trdi se, da je on proti sklicanju izrednega zasedanja kongresa, čeprav nekateri člani njegovega kabineta, med temi državni tajnik George C. Marshall, naglašajo, da je potrebno, ker situacija v zapadni Evropi zahteva takojšnjo ameriško pomoč.

Možnost je, da bo na konferenci osvojen program glede začasne pomoči zapadni Evropi. Udeležili se je bodo člani odsekov za zunanje zadeve, za apropracije in finance. Senator Taft

Nekateri senatorji in kongresniki ne vidijo potrebe sklicanja izrednega zasedanja kongresa. Vodilni republikanci so izjavili, da bodo vodili opozicijo proti trošenju milijard dolarjev za ublažitev situacije v zapadni Evropi, dokler ne bodo predloženi vsi detajli pomožnega programa.

Pričakuje se, da bodo voditelji kongresa dobili informacije o kritični živilski in ekonomski situaciji v zapadni Evropi na konferenci v Beli hiši. Gotovo je, da bo Marshall priporočil izredno zasedanje kongresa.

Ker je bila kontrola cen "neameriška", vmešavanje v "free enterprise", zdaj šanemo vihar...

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodnina za Zdrusene drave (Ivan Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$4.00 za pol leta, \$2.00 za četrti let; za Chicago in okolico Cook Co., \$9.50 za celo leto, \$4.75 za pol leta; za inosensivo \$11.00. Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$8.00 per year, Chicago and Cook County \$9.50 per year, foreign countries \$11.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenarodnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications, and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657 - 59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Kresanje dveh svetov—IV

Zadnji terek je Trygve Lie, tajnik Z. N. apeliral na velesile, posebno na Ameriko in Rusijo, naj v interesu svetovnega miru pokopljajo svoje bojne sekire. V tem govoru je bil brez dvoma izražen sentiment ogromne večine ljudstva v vseh deželah, toda bil je bob ob steno, kajti visoki državniki in diplomati, ki krmarijo države, se na sentiment in interese ljudstva pokihajo. Oni zasledujejo tako zvane "narodne" ali "državne" interese, ki so v očeh visoke politike vse nekaj drugega kot pa interesi navadnih ljudi, ki predstavljajo ogromno večino slehernega naroda, sleherni države.

Tako se tudi zbornica Združenih narodov ni zmenila za Liejev apel, marveč je takoj po uтинjenju njegovih besed postavila na dnevi red celo verigo spornih točk, o katerih se obeta veliko grmenja. Poleg ameriških točk za "ojačanje" Združenih narodov se bo zbornica bavila tudi s palestinskim vprašanjem, z revizijo italijanske mirovne pogodbe in z rusko resolucijo proti — vojnim hujskačem.

V prvotnem seznamu ameriških točk je bila tudi revizija Italijanske mirovne pogodbe, toda to točko je potem prevzela Argentina in še par drugih latinskih republik v svrhu sponsoriranja. V zvezi s to točko bo storjen poskus, da se Italiji zniža ali pa sploh črta reparacijsko breme, ki znaša nekaj čez \$300 milijonov, ter dovoli večjo armado. Zbornica Z. N. sicer ne more napraviti kakšnega merodajnega zaključka, marveč lahko le priporoča varnostnemu svetu — lahko tudi državam. Ampak tudi varnostni svet ne more revidirati nobene mirovne pogodbe, marveč le podpisnice, ki so jo sklenile.

V resnici tukaj ne gre za revizijo kakšne pogodbe, marveč je vse skupaj le politični maneuver, katerega cilj je zavezitev in zadavitve ruskega in jugoslovanskega vpliva v Italiji, kakor tudi paraliziranje radikalizma, ki se širi med italijanskim ljudstvom. Namen tega manevra je, da se zapadne sile, predvsem Amerika, postavijo za revizijo te pogodbe, Rusijo in Jugoslavijo pa prikažejo kot "sovražnice" Italije, kajti obe naspotujeta reviziji. Ta politika je seveda zelo "cheap", tudi demagoška, ampak v sili se hudič poslužuje vseh sredstev za doseg cilja.

Kot smo že omenili v tej seriji člankov, je visoke politike in kovače javnega mnenja v tej deželi najbolj zbolela obtožba Višinskega, da so v tej deželi vplivni elementi, ki odprto hujskajo na vojno proti Sovjetski Rusiji. Omenil je več prominentnih oseb in listov. S prstom je pokazal na Fosterja Dullesa, člana ameriške delegacije in enega glavnih formulatorjev "dvostranske" zunanje politike pod sedanjo administracijo. Dulles je bogat wallstreetški korporacijski odvjetnik, ki je imel pred vojno ozke stike z različnimi nacijskimi finančnimi zavodi in industrijskimi karteli. Je tudi prominenten lajski vodja neke protestantske sekte.

Zanimivo je reagiranje ameriškega tiska na to rusko obdolžitve. Uredniki vsega meščanskega tiska so se napravili naivne, se zelo začudili in soglasno deklarirali, da v Ameriki nihče razen par norcev ne hujska na vojno. Še manj pa se Amerika pripravljala na kakšno vojno. V najboljšem primeru so se čudili Višinskemu, ker je prišel s to prostaško obdolžitvijo na dan, v slabših primerih pa so dejali, ako je tukaj kaj vojnega hujskanja, je temu kriva predvsem — Rusija.

Mi, sploh vsak miroljub bi res želel, da bi bila obdolžitve Višinskega iz trte zvita — da bi v Ameriki ne bilo nobene vojne propagande in tudi nobenega pripravljavanja na vojno. Žal temu ni tako. Vzemimo samo dva primera — Ameriško legijo in organizacijo Veteranov svetovne vojne. Na konvencijah obeh organizacij, ki sta se nedavno vršili v New Yorku in Clevelandu, je bilo nič koliko hujskanja na vojno proti Rusiji, kakor tudi propagande za čim večje oboroževanje in militariziranje dežele. Poleg komunističnega bavljava sta bila to sploh dva glavna predmeta na teh konvencijah.

Več prominentnih politikov, med njimi George Earle in več drugih, odprto propagirajo, da je treba zdobiti Rusijo z atomskimi bombami, "dokler ni prepozno". Sploh se v deželi že dolge mesece odprto govori o "preventivni vojni". Tudi skoraj ne mine dneva, da ne bi v meščanskih dnevnikih ne čitali poročil o govorih raznih vojaških in civilnih vojnih hujskačev. Po deželi se klati cela armada generalov in drugih visokih oficirjev, ki strahijo ljudstvo z nekim mogočnim sovražnikom in širijo sentiment za obvezno vojaščino, čim večje oboroževanje in pripravljavanje na vojno, ki je po nazorih vseh militaristov neizbežna. Zadnje dni smo tudi čitali v čikaških dnevnikih, da ima armada toliko bomb, težkih bomb, da jih je začela zakopavati v zemljo, ker so vsa municijska skladišča prenapolnjena. Bombe so "žive", nabite z razstrelivom. Chicago Daily News je prinesel tudi sliko, ki prikazuje, kako z buldožerjem zagrebajo "žive" bombe v nekem kraju v Illinoisu.

Vaa ta vojna propaganda in strašenje s komunističnim bavljavom je že toliko "omehčala" in paralizirala ljudi, da ni bil sentiment proti vojni v tej deželi še nikdar na nižji točki kot je danes. Samo poslušajte ljudi, yes, navadne, preproste ljudi, domačine kot tujerodce in slišali boste resignirane pogovore o neizbežnosti vojne z Rusijo. Popolnoma so nasledili tej vojni propagandi, ki prihaja dnevno po radiu in tisku. Ta propaganda je omehčala že tudi marsikakšnega pacifista in napol pacifista, skoro vse bivše "izolacioniste" na desni in levi.

Z naše strani damo vse priznanje Višinskemu, ki je prinesel to vprašanje pred zbornico Z. N. V Ameriki sicer ni nobene mož-

Vabilo na priredbo
in drugo

Detroit, Mich.—Dne 12. oktobra bosta podružnici 1 in 108 SANSa skupno priredili vinsko trgatavo v Delavskem domu, 437 S. Livernois. Ker nismo imeli te vrste priredbe že dolgo časa, vabimo vse rojake, ki živijo v mestu in okolici, kakor tudi iz sosedne Kanade, da se je udeležijo v velikem številu. Ves dobiček je namenjen za Narodni odbor za svoboden tisk.

Apeliram na naše ženske, zlasti se na dekleta, da se oblečejo za to priredbo v narodne noše, da bodo pod brajdami pazila na tatove, da ne bodo pokradli preveč grozdja. Vsako krilo bo dobro, da je le podobno narodni noši. V spodnji dvorani pa bomo servirali pijačo in jedajo. Torej ne pozabite datuma 12. oktobra.

Filme iz starega kraja pa bomo predvajali 28. oktobra v Slovenskem narodnem domu na 17149 John R., to je na vzhodni strani mesta. Filmi so novi in še niso bili predvajani v tem mestu. Pridite in prepričali se boste na svoje oči o sodelovanju slovenske, odnosno jugoslovanske duhovščine z okupatorjem. Videli boste škofa Rožmana in generala Rupnika, kako pozdravljata krvnike slovenskega naroda. Slovenski narod ni nikomur storil ničesar zalega, a so ga pribili na križ. Slovenci niso želeli ničesar drugega kot preproste eksistence na tem svetu in nebesa na onem.

Slovenci so sicer po naravi ponižni, toda v njih se je zbudil naravni nagon in pričeli so boj na življenje in smrt proti sto in stokrat močnejšim sovražnikom. Ta boj bi lahko primerjali z bojem leva in telička. A ker je bila pravica na njihovi strani, se je teliček otreseel mogočnega leva in ga pokončal.

Toda naš narod ne bi bil toliko prizadet v boju z močnejšim sovražnikom in pretrpel toliko gorja, če ne bi imel v svojih vrstah toliko propalce in izdajalcev, ki so gledali le za svoje osebne koristi; ni jim bilo mar trpljenje sosedne rodne brata niti rodni otrok ali staršev. Po obravnavi je prišlo na dan, da je oče ustrelil lastnega sinu-partizana, mati pa je izdala duhovniku pri spovedi lastne sinove-partizane, katere so potem ustrelili vprčo nje.

Ne morem razumeti, zakaj je jugoslovansko ljudstvo po vsem tem še vedno verno in zahaja v cerkev kot je pred vojno. Ako bi jugoslovanska vlada resnično zatirala vero, kakor nam hočejo tu natveziti, potem ne bi sorodniki pisali v Ameriko, da so otroci godni za birmo in če bi hotela biti za botro. Tako mi pišejo moji sorodniki in podobna pisma prejemajo tudi drugi rojaki. Ali mislite tisti rojaki, ki verjamejo vse, kar vam servirajo sovražniki današnje Jugoslavije, da bi tam mogli imeti birmo, krste in podobno, če bi vlada zatirala vero?

Zopet drugi verjamejo, da Tito vsakega pohrusta, ki se vrne domov iz inozemstva. Tudi to je samo grda propaganda sovražnikov Jugoslavije. Kdor ni zakrivil dejanskega zločina, se lahko z mirnim srcem vrne v domovino. Kako to vem? Med onimi, ki so se vrnili iz Nemčije, so bili tudi moji sorodniki in danes so doma živi in zdravi, torej jih ni nihče pohrustal!

Razumljivo, jugoslovansko ljudstvo ni brez napak, prav tako ne njegova vlada, kajti vsi ljudje smo bili ustvarjeni z napakami. Tisti, ki se pa domislijo, da jih nima, jih ima še največ, ima jih toliko, da ga slepijo in jih ne vidi.

Neki dopisnik je zapisal, da jugoslovanski uradniki ukazuje-

nosti in tudi smo proti zakonski prepovedi vojne propagande, kajti to bi bilo kršenje v ustavi zajamčene svobode govora, kar bi v tej deželi vodilo v fašizem. Toda zbornica Združenih narodov bi storila zelo pametno, ako bi moralno obsodila vsako vojno propagando. Ako tega ne stori, bo sploh pokazala svojo bankrotanost.

Zadnje dal je med detroitsko policijo in stavkajočimi avtomobilske mehanike prišlo do večje "bune". Vozniki razbijanje stakve s protektiranjem skobov.

Na naslov zaplotnikov

Cleveland, O. — Stara tetka A. D., ki jo izdaja Jaka Debevec že precej let, zelo hrani črnilo na papirju. Vzlic temu, da je precej zvišal naročnino in ceno oglasov, pa vidim, da bolj in bolj hrani svoj trompihel, ki je poln neslanosti in laži. Črnilo in papir tako hrani, da niti ne tiska prvega imena skritih zaplotnikov. Dični "sotrudniki" se podpisujejo z zaplotnimi imeni kot "Zaplot", "Hrabrobran", "Newburški novičar", "Srakoper" itd.

Gadje gnezdo! Tudi gad se prikrito plazi in skriva, prav tako podgana in tudi črv. Enako delajo zaplotniki in srakoperji, ki se zbirajo okrog A. D. V stari domovini so kmetje gojili velike buče za prašiče, katere so bile velike po zunanji obliki, znotraj pa prazne; tem bučam so podobni ti zaplotniki.

Klečepalace Srakoper bi rad zvedel, če sem kaj v sorodu z generalom Filipovičem. Da, v sorodu sem mu po Adamu, kakor mu je tudi v sorodu Srakoper, torej glede tega ni nobene nesoglasja.

V nesoglasju pa sva radi prijatelja Milana Medveška, kateremu Srakoper očita klečepalstvo, ter je nanj namerjal ne samo blata, ampak zlit tudi gnojnik, katerega pa so slej ali prej brizgnila strahopetcu Srakoperju naravnost v obraz. Kdor pozna Milana, bo z mirno vestjo ugotovil, da odtehta vse "Zaplothe" in "Srakoperje", pa naj bo fizično ali pa mentalno. Mnogo let je trdo delal v tovarni, poleg pa še v šolo hodil in se udeleževal na našem kulturnem in društvenem polju. Ali ste to delali vi, kruhoborci? Medvešku ne more nihče očitati nepoštenosti! Ali se more reči to o vas? Kaj pa je narobe, če je kandidiral za upravnika na konvenciji SNPJ? Vse pravice ima kot pošten in zmožen član. Nobenega dvoma ni, da je sposoben vsaj toliko kot Srakoper, da o značaju sploh ne govorim.

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

Srakeroper bi tudi rad zvedel, zakaj udriham po duhovščini. Vprašajmo se rajši, kakšna je ta duhovščina? Malone vsi so strahopetni zaplotarji. Poznam enega dobrega duhovnika med

ameriškim Slovinci, in to je župnik Trunk, katerega pustim pri miru in ga spoštujem, kajti on je pošten in že v čestljivih letih, dočim ga njegovi stanovski tovariši zaničujejo in mu iz-za plota mečejo polena pod noge.

Srakeroper tudi naj izve, da kar dam podpore katoliškim in drugim cerkvam, ne bi mogel od tistega živeti 24 ur niti tako majhen ptič kot je srakeroper. Naj še omenim, da nisem noben politikant, kajti za politiko se ne zanimam, simpatije pa imam do našega poštenega slovenskega naroda, kakor tudi do drugih slovenskih narodov, katere bom zagovarjal ob vsaki priliki, če je to Srakerperju všeč ali ne. Politika pa je Srakerper, ki zagovarja vatičanski fašizem.

V poročilu Katoliške lige sem opazil, da je darovalo za begunce tudi društvo Jutranja zvezda ABZ. Nisem bil presenečen, ker se mi je vedno zdevalo, da so bila nekatera društva te organizacije vse skozi hladna do kampanj SANSa. Dobro blago se preizkusi ob slabem vremenu.

John Filipič.

V novi Jugoslaviji
morajo biti čuječi

Bellingham, Wash. — Čitatelji Proletarca so čitali dopis od nekakega rojaka, kateri kritično motri tiste Slovence, ki se navdušujejo za novo Jugoslavijo. Ker sem eden od teh, se dopis tiče tudi mene.

Dopisnik se tudi zgraža nad uredništvom Prosvete, toda to ni moja zadeva, tiče pa se mene in vseh simpatičarjev nove Jugoslavije, ko pravi, da niso "angeli še dosti zreli" in tudi "niso vsi hudiči", ki se ne strinjajo s sedanjo jugoslovansko vlado. Do tukaj se strinjam z dopisnikom.

Nikdar še ni bilo ne vlade ne gospodarja, ki bi mogel vsem ugoditi. Niti sam Bog ne! Naravno, da mora biti vlada čuječa, kajti špijonov je dovolj domačinov in tujih, ki strežejo po življenju novi vladi. Tudi omenjeni dopisnik bi bil čuječ, če bi mu stregli po življenju, kakor danes strežejo novi Jugoslaviji. Samo po sebi umevno, da

Nikdar še ni bilo ne vlade ne gospodarja, ki bi mogel vsem ugoditi. Niti sam Bog ne! Naravno, da mora biti vlada čuječa, kajti špijonov je dovolj domačinov in tujih, ki strežejo po življenju novi vladi. Tudi omenjeni dopisnik bi bil čuječ, če bi mu stregli po življenju, kakor danes strežejo novi Jugoslaviji. Samo po sebi umevno, da

Nikdar še ni bilo ne vlade ne gospodarja, ki bi mogel vsem ugoditi. Niti sam Bog ne! Naravno, da mora biti vlada čuječa, kajti špijonov je dovolj domačinov in tujih, ki strežejo po življenju novi vladi. Tudi omenjeni dopisnik bi bil čuječ, če bi mu stregli po življenju, kakor danes strežejo novi Jugoslaviji. Samo po sebi umevno, da

v takem položaju se ne morejo igrati angele...

Dalje dopisnik namiguje, da bi dali malo več priznanja državi, ki nam je baje mačeha, a je še vedno boljša kot nam je bila naša rojstna domovina. Tudi tem se strinjam. Ne strinjam pa se s tako politiko, ki traja ogromne vsote za pomoč bivšim sovražnim državam, bive za veznike pa kaznuje. Če bi živeli Roosevelt, bi bila naša zunanja politika najbrže drugačna kot je danes.

George Gornik.

Poizvedovanje
Rdečega križa

Chicago, Ill.—Sorodniki iz E-rope bi radi izvedeli, kje se nahajata Lujo Cupie in George Pateras, ki sta svoj čas živela v Chicago.

Če bi kdo vedel kaj o njih, naj sporoči Rdečemu križu, 53 S. Wabash ave., Chicago 5, Ill. telefon Wabash 7850, priključni 384.

Rdeči križ.

Listnica uredništva

E. K. Detroit.—V stari Jugoslaviji je imel podporočnik ena zvezda in prav tako major. Ralika čina se pozna po epoleti (naramnikih) in drugih oznakah na uniformi. Vaš brat je bodisi podporočnik ali pa major.

Primorske otroci
so se posloveli

Ljubljana.—Konec avgusta zaključujejo počitniške kolonije otroci odhajajo na svoje domove in v šole, kjer se bodo s svojimi silami zopet lotili učenja. Poslopju osnovne šole in dijaškega internata v Kranju je bilo čez poletje zdravstvena počitniška kolonija, v kateri je bilo trih izmenah skupno okrog 90 zdravstveno ogroženih in okrevanja na višinskem zraku potrebnih otrok slovenskih in italijanskih antifašistov iz Trsta in okolice.

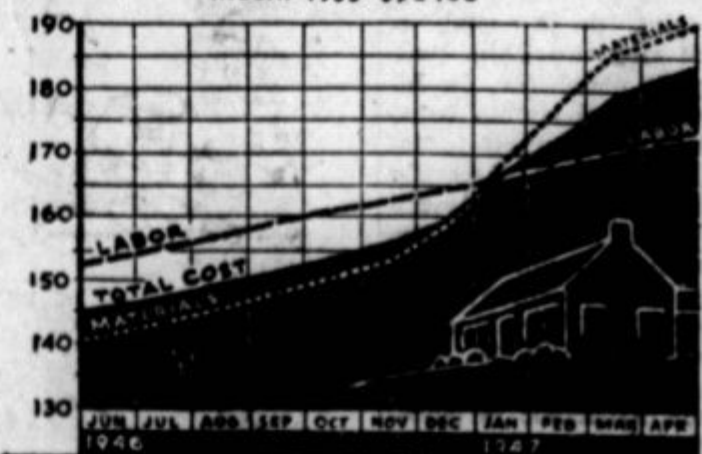
Dne 29. avgusta t. l. so se zaški pionirji posloveli od pušlepe Gorenjske na mitingu sindikalnem domu v Kranju. Nad vse pester spored s pevskimi točkami, deklaracijami, zbornimi recitacijami je gledalca naravnost presenetil. Posebno dobro sta bili izdelani zbirni recitaciji "V ječi" in "Ob bormem ognju", katerih globoko resnoba je dirnila poslušalce v njih vzbudila vtis, da je bilo vse kulturno prosvetno delo dobro prekašeno s pozitivno politično vzgojo. Videli smo nekaj mladih baletnih talentov, katerim bo treba posvetiti v pozornost za bodoči razvoj.

Mitinga so se udeležili ministar za socialno skrbstvo LRS in pravnege ter vzgojnega oseb kolonije, kakor tudi zaslug krajnega in mestnega odbora ter množičnih organizacij in sindikatov, ki so požitvalno popirali delo uprave. Nabito po na dvorana je dokazala, kako se pionirji domačemu prebivalstvu priljubili. Navzočih je bilo tudi večje število oficirjev J.

S tem, da smo skrbeli za zdravstveni dobrot tržaških otrok, nismo izpolnili samo svoj dolžnosti do socialno in zdravstveno ogroženih otrok, ampak smo tudi manifestirali našo skupnost s tržaškimi protifašisti tako slovenske kakor italijanske narodnosti, ki so se z ramo orami z nami borili proti fašizmu, ki pa po krivdi reakcionarnih sil danes—tri leta po zlomu oficialnega fašizma—je vedno nimajo svobode in demokratičnih pravic, kakršne uživamo novi Jugoslaviji.

CONSTRUCTION COSTS
for Six Room House

INDEX: 1935-39 = 100

Na tej statistični karti, ki jo je objavila mesečna publikacija CIO Economic Outlook za avgust, lahko vidite, kje je vzrok, da je gradnja hiš danes tako draga stvar. Odkar je bila odpravljen vladna kontrola cen, se je gradbeni material podražil za 50%, delo pa okrog 22%.

